

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare în lunile Ianuarie, Februarie și Martie odată pe săptămână, în lunile Aprilie—Decembrie de două ori pe lună.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Erica), „Agricola”, (Hunedoara), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Avaria”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mereurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Georgiana”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lușoșana”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Plugarul”, „Poporul”, „Porumbăceana”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilov-mure), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșul-săseș”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, „Steaua”, „Târnavoana”, „Țibleșana”, „Timișana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndoana”, Băița, „Zlăneana”, Zlagna.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Situațiunea financiară.

Evenimentul cel mai însemnat petrecut în piața internă de bani în ultimele zile ale săptămânei expirate este, că Banca Austro-Ungară — precum am semnalat deja pe scurt în ultimul nostru raport săptămânal asupra situației — și-a redus etalonul dela 6% la 5%.

Reducerea aceasta a fost așteptată de cercurile financiare abia după medio și numai cu 1/2% și a surprins cu atât mai mult cu cât n'a fost prealabil anunțată. Ea își află explicarea atât în ameliorarea generală a pieții internaționale de bani, cât și în situația actuală favorabilă a Băncii noastre de emisiune.

Reducând etalonul său de 6%, în viitoare din 11 Noembrie a. tr., Banca Austro-Ungară n'a făcut alta decât a urmat și ea exemplul Băncii Angliei, care în urma îmbunătățirii generale a referințelor pieții de bani neavând a-și mai teme aurul contra exportului american, prin reducerea efectuită la 2 crt. dela 7% la 6%, a dat signalul pentru reducerea generală a etalonului la băncile de emisiune mai însemnate ale Europei, al căror etalon oficial în comparație cu cel dela finele anului se prezintă azi cum urmează:

	Etalonul:	
	31 Dec.	acum
Banca Angliei	6%	5%
Banca Franciei	4%	3 1/2%
Banca imper. germană	7 1/2%	6 1/2%
Banca Belgiei	6%	5%

În momentul când scriem aceste șire probabil va fi avut deja loc o nouă reducere a etalonului la Banca Angliei*), căreia îi vor urma imediat și celelalte bănci de emisiune și cum pretutindenea cererea de bani este minimală și etalonul privat în continuă reducere epoca banilor scumpi și a etalonului urcat, cum cu drept cuvânt au putut fi numite ultimele luni — pare a fi terminată.

Ieftinirea banilor își va arăta fără îndoială deja în curând efectul salutar asupra industriei și comerțului și peste tot asupra întregii vieți economice, încătușată timp atât de îndelungat prin stările anormale ale pieții de bani.

Cu îmbunătățirea situației financiare, băncile noastre, cari sub forța împrejurărilor au fost nevoite în ultimele luni a-și urca dobânzile, pe alocurea a-și restrânge și chiar sistă operațiile, vor putea și ele să-și mai ușureze încetul cu încetul clientela de povara cea grea a dobânzilor mari și să reîntre cu afacerile lor succesiv în cadre mai normale. Trecutul apropiat a fost însă pentru ele — credem — destul de bogat în învățături, pentru a le impune în viitor mai multă prudență la încheierea de noue legături, mai ales străine și la contractarea de noue angajamente, ca astfel în viitor să fie mai bine pregătite contra oricăror eventualități, decât au fost sub cursul crizei actuale, peste cari multe din institutele noastre de bani au putut trece numai cu mari eforturi și numai mulțămîntă sprijinului, ce l-au aflat la băncile noastre conducătoare.

*) A urmat dela 6% la 5%!

Asigurarea depozitelor spre fructificare.

O poziție de tot gingașe, putem zice cea mai gingașe în bilanțul fiecărei bănci sunt depozitele spre fructificare. După bilanțul general al institutelor românești de pe anul 1906 am văzut, că depunerile au crescut față de anul 1905 cu cifra de K 8.317.705— și s'au urcat la conziderabila sumă de K 66.909.912— formând astfel depunerile totodată cea mai însemnată poziție a pasivelor.

În timpul din urmă și în special pe timpul crizei mari financiare, unele bănci, pentru a-și putea satisface multele lipsuri și în special pentru a se putea achita de reescont, care le stătează ca sabia lui Damocle deasupra capului, au început a urcă, ca la licitație, interesele după depuneri, sperând astfel la o incurgere mai mare de capitaluri spre fructificare. Încercarea aceasta însă în cele mai multe locuri nu și-a avut efectul dorit, căci în loc de a urmă o înmulțire a depozitelor, s'a arătat tocmai contrarul, dată fiind împrejurarea naturală, că în urma lipsei de bani, atât pământul cât și vitele — isvorul principal de venit al economilor noștri — s'au ieftinit în mod conziderabil și astfel și ceice au avut depozite, s'au folosit de ocazie, ca să le valorizeze în alte direcții, cu mult mai favorabile pentru ei.

Aceasta e partea naturală a lucrului. Se vor fi gășind, nu zic, și de aceia, cari râvnind la dobânzi mai mari și-au ridicat capitalurile lor dela unele bănci și le-au depus la altele de unde primeau mai multe interese. Să nu se uite însă, că aceștia sunt deponenți gheșeftari, cari n'au nici măcar cea mai mică conziderare față de bănci, ci îndatăce li-se oferă un loc și mai bun, cu dobânzi și mai favorabile, le ridică și de acolo și le depun în altă parte.

Depozitele spre fructificare formează o pasivă a băncii, care se bazează în mare parte pe încrederea publicului în banca respectivă, și pentruca publicul să aibă încredere în soliditatea băncii, aceasta e datoare ca să-și asigure mobilitatea capitalului său, printr'o rezervă bunșoară de efecte publice, lombardabile la banca de emisiune a țării.

Să vedem intrucât se ia aceasta în conziderare din partea celor chemați.

Chestiunea asigurării solvabilității băncilor s'a sulevat într'atâtea rânduri și în coloanele „Rev. Econ.” fără însă a avea rezultatele așteptate. Cele mai multe bănci nu au nici un fel de rezervă de efecte, iar multe și dacă o au, aceasta e compusă din acții dela diverse bănci mai mici, cari nu sunt lombardabile, sau sunt atât de puține, încât sunt disparente față de rubrica depunerilor și a reescontului. Multe bănci râvnind la venite mari nu se pot decide nici decât la procurarea de efecte, motivând cu aceea, că „la ce să ne plasăm noi bani în afaceri cari ne aduc numai folos mic”. Altele mai comoade nici nu se cugetă de loc la împrejurarea, că depozitele mai trebuiesc și asigurate.

Fapt e, că până acuma nici nu avem a ne plânge asupra deponenților, cari au foarte mare încredere în băncile noastre; nu-i bine însă, că pornind din punctul acesta de vedere, să exploatăm prea mult încrederea aceasta a publicului. Câte bănci avem, cari se susțin numai din reescont și depuneri, care va să zică numai din bani străini! Câte nu-și exhauriază creditul până la cel din urmă filer, nerezervându-și nici măcar un credit cât de bagatel pentru cazuri neprevăzute.

Criza financiară de acum va fi deschis ochii la o mulțime de bănci, cari până acum nu se cugetau la altceva, decât cum să-și acvireze mai mulți dato-rași, pentruca să arete cu finea anului profituri mai mari. Câte bănci bazate pe principiul acesta nu s'au întins mai mult decât le-a ajuns plapoma! A venit apoi criza și cu ea abuzarea capitalurilor de reescont din partea băncilor mai mari. Dilema-i gata! Șurubește biata țărănime, ca să-ți plătească, atunci când „jucuteii” colindă din casă în casă, pentru a încassă restanța dării din „Ex lex”, când sutele și mile de lucrători rămași fără lucru se reîntorc, istoviți de bani și de puteri, din îndepărtatul continent, care va să zică, când ei înșiși sunt într'o dilemă cu mult mai mare.

Și reescontul e legat de o anumită scadență, prin urmare banca respectivă își poate face înainte socoteala, când și cât are de șolvit și astfel se poate îngrijii din bună vreme de acoperire.

Ce ar face băncile noastre în cazul, când deponenții simțind starea nu de tot normală a lor ar încerca o formală invaziune și și-ar pretinde capitalurile plasate? Ar urmă un crach general din care puține bănci ar scăpa teafere.

Să nu uităm, că băncile sunt ca fetele cele mari. E destul un svon cât de mic, eșit dintr'o gură rea dușmană, pentruca deodată să se piardă toată buna încredere a publicului față de banca respectivă și și față de celelalte institute de bani.

Aceasta să ne fie de memento!

De aceea să nu mai șovăim, ci să ne punem pe baze mai sigure. Nu-i destul să plasăm banii în operațiuni sigure, ci să recere necondiționat să avem și o mobilitate a capitalurilor, pentruca să fim asigurați contra ori și căror cazuri neprevăzute.

O rezervă de cel puțin 20% a depunerilor spre fructificare, în hârtii de valoare lombardabile la banca de emisiune, se impune fiecărei bănci.

Numai așa putem asigura existența băncilor, și numai așa li-se poate garanta băncilor un viitor neîndoielnic, sigur.

Emil Tișca.

Politica monetară și a băncilor din România.

(Continuare).

Legea din 1867 prin care s'a introdus etalonul bimetalist național avea de gând să îndrepte situația monetară treptat: întâi emisiunea aramei, apoi a argintului și pe urmă a aurului. Dar tocmai când se făceau pregătirile pentru procurarea aurului, banii de aramă și de argint fiind puși în circulație, izbucnește războiul din 1877, și în locul aurului care era să încoroneze opera monetară, intră două elemente străine în etalon: „biletele ipotecare” și „rubla de argint devalorată”.

Astfel unitatea etalonului se strică. Biletele ipotecare schimbate mai târziu în bilete de bancă, neacoperite, contribue la umflarea circulației, iar rublele rusești, prefăcute în piese de 5 lei, târăsc țara din câmpul etalonului bimetalist, pe povârnișul etalonului de argint.

Astfel s'a întârziat introducerea aurului în România. Abia după plaga agiului dela 1884—88, care a înlăturat cea din urmă încredere în argintul căzut, se introduce etalonul de aur.

Introducerea etalonului de aur se începe la 1888.

Autorii ei sunt dnii Carp și Ghermani. Reforma a avut trei lucrări principale: întâi nimicirea biletelor ipotecare, sau temelia reformei; al doilea, transformarea

argintului în aur (40.000.000 de lei), sau clădirea reformei; al treilea, schimbarea legii Băncii Naționale (art.: 8, 12, 13 și 14), sau acoperișul reformei.

Toate aceste trei părți ale reformei sunt strâns legate una de alta, executarea uneia fără celelalte, nu numai că n'ar fi avut nici un efect, dar ar fi putut să ducă țara într-o strâmtoare și mai mare.

Că reformele au atacat răul la rădăcină, se vede din buletinele bursei, unde agiul începe să scază înaintea introducerii aurului, numai în urma vestei, că în pivnițele Băncii Naționale se va introduce metalul galben. Agiul, care în 1888 sta încă în mijloc la 18 la sută, în 1889 cade în zero.

România a trebuit să introducă etalonul de aur, nu pentru că aurul este aur, dar pentru că tot comerțul internațional, cu care era legat și negoțul nostru, socotea în aur. Etalonul de aur este un produs specific al mercantilismului englezesc, și țeara aceasta, economică fiind cea mai puternică din lumea întreagă, a trebuit și celelalte state să primească valuta Angliei pentru ușurarea negoțului internațional și pentru a scăpa de agiu și de alte neajunsuri.

Țările puternice iau inițiativa, cele mai slabe trebuie să se dea după ele. Aceasta este legea de fier a progresului. România a trebuit ca, după modelul Germaniei, care este imperiul militar cel mai puternic, să introducă serviciul militar obligator. Același lucru se petrece cu valuta de aur.

Sistemul etalonului de aur, deși prin obiceiurile neguțătorești în parte încetățenit în țară, a fost totuși un produs străin, care nu putea dintr'odată să dea rezultatele dorite. În scurtă vreme se arată că între etalonul nou și între stările noastre concrete nu-i o armonie deplină. Introducând aurul întocmai după chipul lui Peel, acest sistem nu coincide în tot cu cerințele vieții noastre.

După scurtă vreme încep să se arate unele cusururi, cari trebuiau înlăturate.

Munca pornită în direcția aceasta se întinde dela 1892 până la 1902, răstimp de zece ani, pe care îl putem numi *al reformelor etalonului de aur*.

Întâia reformă este cea din 1892, care transformă 30% din stocul de aur de 40% în trate și remise către Londra și Berlin. Reforma aceasta are și o parte bună și una slabă. Pe deoparte a dat acoperirii Băncii o elasticitate mai mare; pe de alta, a micșorat însă stocul metalic masiv, turburând siguranța instituției, mai cu seamă cu privire la timpuri critice.

Schimbarea aceasta pare pripită și netemeinică, trecând abia doi ani dela introducerea etalonului de aur, un timp normal și prea scurt pentru a da material îndestulitor și sigur pentru o reformă adâncă și mănoasă.

În România, anii de criză sunt adevărați povățuitori și tâlmăcitori în materie de economie. Prin urmare, 5 sau 10 ani, trebuie să fie restimpul cel mai scurt pentru a da bază unei reforme serioase și sănătoase, căci crizele apar, după cum ne arată trecutul, tot la 5 ani o criză mică și la zece o criză mare.* Cele spuse aci se adevăresc în 1889, când criza cea mare știrbește etalonul nostru printr'un agiu de 5%, dovadă că reformele din 1892 au fost grăbite și nepractice.

La 1892 se mai fac unele schimbări în sistemul administrativ și biurocratic al Băncii Naționale, care înseamnă un progres netăgăduit.

Criza din 1899 aduce statul într'o strâmtoare mare de bani. Secând toate izvoarele de venit ale

fiscului, guvernul este nevoit să vândă partea de capital a statului dela Banca Națională. În 1900 se încheie între stat și Bancă o convenție al cărei paragraf mai însemnat este prelungirea privilegiului Băncii dela 1900 până la 1912.

Situația financiară a statului rămânând tot îngrijitoare, se încheie în 1901 alt contract între stat și Bancă. Cuprinsul lui este următorul:

Statul împrumută dela Bancă 15 milioane de lei, dându-i în schimb dreptul de-a reduce stocul de aur dela 40% la 33% și prelungindu-i privilegiul dela 1912—1930.

Caracteristica reformelor și convențiilor dela 1892—1902 este, că ele nu s'au făcut din pricini economice, ci din ale strâmtoarei bănești a fiscului și din preocupări curat politice.

Toată munca reformatoare dela 1892—1902 nu se poate privi astfel o lucrare adâncă, trainică și întăritoare, ci mai mult ca o experimentare.

Cu aceasta se încheie activitatea pe terenul etalonului și al Băncii.

* * *

Adevărata politică monetară și creditară a României, începe la 1867. Țintele ei au fost:

1. Stabilirea ordinii monetare înăuntrul țării și regularea cursurilor tratelor în afară.

2. Organizarea creditului.

Țintele acestea s'au ajuns, dar terenul financiar totuși nu este într'atâta de cultivat, pentru a putea vorbi de stări cu totul mulțumitoare.

El așteaptă opintiri și încordări nouă, pentru a crea o situație mai desăvârșită.

Dacă ne aruncăm privirea asupra câmpului monetar înainte de 1867, vedem un deșert întins. Azi nu mai este nici o deosebire între noi și Apus.

Cursurile, înainte de 1867, nu aveau rol mare economic; dar, dela 1880 încoace, introducând Banca Națională cambia și trata în viața negoțului, ele ajung la o însemnătate mercantilă eminentă. Cursurile noastre, în cea mai mare parte a anului, sunt nefavorabile pentru noi. Regularea și aducerea lor la *al pari* este misiunea Băncii Naționale, care prin trei mijloace va putea să realizeze ținta aceasta:

1. Printr'un stoc de aur mai mare.

2. Prin ținerea unui stoc pe trate și remize în străinătate, pentru a întâmpina vremuri critice, ori

3. Printr'un sistem mixt, un stoc de aur mare și prin speculația cu trate și remize.

La urma urmelor, problema cursurilor este o problemă de tărie economică. Dacă dai o sabie tare în mâna unui luptător, izbânda ei atârnă de brațul mînuitor. Un braț puternic va merge la izbândă, unul slab nu va face multă ispravă.

Așa și în viața statelor. Prin aceea că am introdus etalonul de aur, arma cea mai desăvârșită în lupta economică, nu am făcut totul.

Atârnă și de politica agrară, industrială, comercială și fiscală, a cărei roade se oglindesc sincer și hotărît în cursul cambiilor. În primul rând e și aci problema agrară cea de căpetenie. Problema agrară este totodată și cea valutară, ambele sunt o singură problemă mare economică. Rezolvarea uneia fără cealaltă este un lucru imposibil. Numai azi o țărănime economică neatârnată va putea indirect să scape și cursurile noastre de atârnarea valutară în afară.

Rămâne să mai vorbim de organizarea creditului.

Înainte de 1867, țara românească a cunoscut numai camăta. Creditul, unealta aceasta de civilizație

* Dovadă crizele din: 1848, 1858, 1864, 1877, 1884, 1899.

și progres, la noi era prefăcută în mijloc de jaf și ruinare.

Sistemul cămătăresc primește lovitură de moarte în 1880, prin întemeierea Băncii Naționale. Înainte de data aceasta, se întinde înaintea noastră un singur câmp părăsit și pustiu: camăta. La 1880 se statornicește în mijlocul acestui câmp o temelie puternică prin Banca Națională. În jurul ei și scutite de ea, se ridică îndată alt rând de bănci particulare, împingând camăta spre marginea târgului de bani.

România are azi trei piețe monetare:

1. Banca Națională sau târgul oficial.

2. Băncile particulare sau târgul privat.

3. Pe la marginile târgului monetar, unghiurile întunecoase ale cametei.

Progresul dela 1867 și mai ales dela 1880 este, cu privire la trecutul mohorit și sălbătăcit, multumitor.

Creditul așteaptă o organizare mai departe, care numai dela Banca Națională poate să porceadă. Întâi de toate, se simte nevoia de sporirea capitalului acestei instituții.

Toate valorile mișcătoare și nemișcătoare, s'au urcat dela 1880 încoace cu zeci de procente; urcarea capitalului Băncii e deci în spiritul timpului și în rostul vieții economice de azi.

Alt mijloc pentru organizarea mai departe a creditului țării ar fi poate o lege, prin care Banca Națională să aibă o influență mai directă asupra *capitalului circulant* (Betriebskapital) care zace în mâna băncilor particulare. Între *capitalul fix* (Anlagekapital) și *capitalul circulant*, echilibrul la noi este alterat, ceea ce scumpește creditul nostru atât de mult.

Echilibrul între aceste două capitaluri, numai Banca Națională îl va putea susține spre binele intereselor obștești. De asemenea va trebui moderată politica protecționistă, care are caracter prohibitiv; căci și ea a scumpit creditul țării, transformând *capitalul circulant* în *capital fix*, în paguba creditului privat și public și mai ales în a *agriculturii, care la urma urmei este totuși bancherul întregii țări.*

Institutede de bani ale Ungariei.

Conform anuarului statistic, apărut de curând, la finele anului 1906 au existat pe întreg teritoriul țărilor coroanei ungare 4813 institute de bani și anume 560 bănci (+ față de 1905 de 72) 9 institute de credit fonciar, 891 case de păstrare (+ față de 1905 de 67) și 3353 însoțiri (+ față de 1905 de 132).

La numărul total de 4,813 institute, institutele de bani române participă, conform datelor Anuarului Băncilor Române pe 1908, cu circa 135.

Capitalul societărilor vărsat s'a cifrat la bănci cu K 373.827.000.—, la Institutele de credit fonciar cu K 70.000.000.—, la Casse de păstr. cu K 249.772.000.—, la însoțiri părțile fundamentale cu K 212.188.000.—, total deci cu K 894.946.000.—, la care sumă băncile noastre participă în total cu circa K 14 milioane.

Fondurile de rezervă ale tuturor institutelor se cifrează cu K 432.340.000.—, astfel că toate institutele de bani la o altă lucră cu un capital propriu de K 1.327.286.000.—.

Rezervele institutelor noastre de bani la finele anului 1906 se pot evalua cu circa K 6,700.— și capitalul propriu la K 20.700.000.

Depozitele spre fructificare au fost la bănci de K 704.047.000.—, la Institutele de credit fonciar de

K 13.895.000.— la Casse de păstrare K 1,781.462,000 și la însoțiri de K 181.624,000.— lângă care adăugând Depuneri în Cont curent de K 434.711,000.— rezultă un total de K 3,115.739,000.— care arată față de 1905 un plus de K 102.600,000.—. La totalitatea băncilor noastre depozitele spre fructificare s'au cifrat la finele anului 1906 cu K 66,910,000.—.

Suma scrisurilor fonciare în circulațiune s'a cifrat cu K 1.578.623,000.—, din care ale „Albinei” reprezintă suma de K 6.078,000.— iar Obligațiunile comunale au circulat în valoare de K 795.241,000.—. Anticipațiunile, Imprumuturile și Creditorii se urcă în bilanțul general la K 944.641.000.—.

Profitul totalității institutelor de bani din Ungaria se cifrează în 1906 la K 125.549,000.— la care sumă institutele noastre de bani participă cu K 2.476,950.—.

Între active figurează: portfoliul cambial cu K 1,807.637.000.— (+ K 176.395,000) sub care titlu în bilanțul general al băncilor noastre figurează suma de K 68.121.509.—. Portfoliul participanților de credit K 20.082.000 (+ K 4.293.000). Lombard K 193.128,000 (la băncile noastre K 630,261). Imprumuturi în scrisuri fonciare K 2,557.776,000.— (+ față de 1905 de K 168,676,000.—) Imprum. com., K 776.651,000.— (+ K 18.523,000.—). Impr. pe oblig. K 359.492,000.— (+ K 46.517,000.—). Efecte proprii K 612.616,000.— (+ față de 1905 de K 83.386,000.—). La totalitatea băncilor noastre aceste poziții reprezintă suma de K 6.777,000. Debitori K 398.890,000 (+ K 118.161,000) în fine Cassa K 95.451,000.— (+ K 8.577,000.—).

Cifrele de sus documentează atât creșterea capitalului propriu al institutelor de bani, cât și dezvoltarea afacerilor lor. Starea depozitelor spre fructificare însă, deși trece peste 3 miliarde, se prezintă mai puțin favorabil, pentru că creșterea de K 102.600,000.— nu corespunde nici intereselor capitalizate.

Jurisdicțiune.

Deciziuni Curiale.

În anul trecut al Revistei noastre s'a dat în traducere deciziunea curială Nr. v. 1152/906 IV p. t. de dtto 12 Noemvrie 1907. care s'a adus într'un caz de proces al unei mari bănci din Budapesta, *statutele căreia pretind*, ca bilanțul și raportul comitetului de supraveghiere să stea afișate și în localitățile băncii cu 8 zile înainte de adunării generale, tipărite în număr corespunzător spre vedere și la dispozițiunea acționarilor.

Spre a evita unele neînțelegeri ce poate s'ar putea naște la băncile noastre din incidentul acestei deciziuni curiale, ne grăbim a constată, că legea comercială și anume §. 198 pretinde numai, ca bilanțul și raportul comitetului de supraveghiere să fie publicat cu 8 zile înainte de adunarea generală și mai mult nu.

Această publicare se face de regulă în ziare, în organul de publicitate designat în statute și cu această publicare s'a satisfăcut §-ul 198 din legea comercială. Mai mult nici nu au de a face băncile noastre.

Dacă însă statutele pretind în privința aceasta mai mult, atunci trebuie satisfăcute întru toate și dispozițiunile statutelor.

§.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situățiunea.

Sibiu, 16 Ianuarie 1908

Precum la timpul său urcarea etalonului în London s'a succedat în intervale scurte unul după altul, tot așa de repede a urmat și scăderea. Astăzi pentru a doua-oară s'a redus etalonul în London cu un procent întreg, la 5%. Berlinul, ca și celelalte piețe de bani europene: Amsterdam, Bruxela, București etc. n'au rămas izolate de curentul pornit cu atâta energie îndată la începutul anului din London. În urma acestor scăderi a ratelor oficiale, discontul privat s'a redus în London până la $4\frac{1}{4}\%$, se crede prin urmare că London-ul nu va sta multă vreme nici la 5%, ci va reduce și mai mult etalonul. Deasemenea nici în Berlin nu se poate stabili pentru durată un etalon cu $1\frac{1}{2}\%$ ($6\frac{1}{2}$ în prezent) mai scump decât în London.

Prata internă încă este liniștită. Incassările băncii austro-ungare sunt în continuu mai mari decât cererile nouă.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Banca Austro-Ungară. Bilanțul Băncii Austro-Ungare pe 1907 prezentat Conziliului general în ședința dela 10 crt. se încheie, după detragerea tuturor speselor, regiilor, impozitelor etc. cu un profit net de K 29.925.536. Din suma aceasta primese acționarii, în senzul §. 102 al statutelor înainte de toate 4% după capitalul vărsat de K 210 mil. adică K 8.700.000. Restul se împarte cum urmează: 10% fondului de rezervă K 2.152.563, 2% fondului de penziune K 430.510, după cari mai rămân încă K 18.942.472. Din suma aceasta primese acționarii alte 2% ale capitalului vărsat = K 4.200.000, iar cele două administrații de stat K 4.200.000. Mai rămân deci K 10.542.472 din care sumă, după-ce dividendă totală trece preste 6% ale capitalului de acții vărsat, $\frac{1}{3}$ cu K 3.540.157 se adaugă la dividendă, iar $\frac{2}{3}$ adică K 7.028.315 revin celor două administrații de stat. Prin urmare cele două state dualiste primese din profitul net pe 1907 al Băncii K 11.228.315 și anume Austria K 6.006.343 sau circa 53,49%, iar Ungaria K 5.221.971 sau circa 46,51%. Lângă aceasta vine a se adăuga impozitul de 5% asupra notelor, plătit în senzul §. 84 al statutelor, în sumă de K 1.886.460, din care sumă cad asupra Austriei K 1.009.121 și asupra Ungariei K 877.339.

Dividenda anului 1907 este pro acție de K 107,40 sau 7,671% ale capitalului vărsat de K 210.000.000 față de K 90,40 sau 6,457% în 1906.

Asupra cuponului pe sem. II 1907 se va plăti după aprobarea bilanțului din partea adunării generale convocată pe 3 Faur 1908, un rest de dividendă, de K 79,40.

„Banca Poporală“, societate pe acții în Dej și-a încheiat bilanțul pe 1907, al VII-lea an de gestiune, cu active de K 700.524 (+ față de 1906 de K 76.000) și la un venit brut de K 78.562 cu un profit net de K 21.069. ceea ce corespunde unei rentabilități de 35% ale capitalului de K 60.000, un rezultat, desigur în bucurător pentru acționari într'un an atât de anormal ca 1907. Cu toată lipsa și scumpetea de bani afacerile acestui institut s'au dezvoltat în anul expirat și anume a crescut Excontul cu circa K 62.000 la K 602.074.

Reescontul din contră s'a redus cu circa K 12.000. Imprumuturile hipotecare arată numai o mică creștere de K 3.000 la K 68.728. Ca poziție nouă remarcăm între active Efectele cu K 10.200. Ce privește pasivele au crescut Rezervele cu rotund K 8000 la K 22.000 o sumă care reprezintă mai mult de $\frac{1}{3}$ a capitalului de K 60.000 și dovedește grija ce o poartă direcțiunea conzolidării institutului. Depozitele spre fructificare asemenea au crescut cu circa K 64.000 la K 323.470. Interesele tranz. anticipate sunt prezentate cu circa K 12.000 la K 78.562 interese încassate, sub care sumă institutul acesta cumulează, cum fac și alte câteva instituite de ale noastre, toate soiurile de interese și proviziuni, deși mai corect și evident ar fi ale specifică după singuraticii rami de afaceri.

Cu privire la distribuirea profitului curat, de K 21.069,89 fil. direcțiunea prezintă adunării generale convocate pe 29 Ianuarie a. c. următoarea propunere:

1. Să se dea acționarilor în senzul statutelor 6% ca dividendă în sumă de K 3.600.—

Iar restul de K 17.469,89 să se distribue în senzul statutelor astfel: 15% fondului de rezervă K 2.620,47 10% Tantiemă Direcțiunii K 1.746,98. 6% Tantiemă comitetului de reviziune K 1.048,18. 2% Tantiemă directorului executiv K 349,38. 2% Tantiemă funcționarilor K 349,38. 5% Fondului de penziune K 873,49.

Din suma întrecătoare de K 10.482,01 să se deie: 4% supradividendă acționarilor K 2.400.—. Ca supradotare fondului de rezervă întregindu-se la K 30.000 suma de K 5.379,53. Ca supradotare fondului de penziune întregindu-se la K 8.000 suma de K 1.926,51. Fondului special de rezervă pentru acoperirea eventualelor perderi K 200.— Restul să se pună la dispoziția direcțiunii, ca să se întrebuinteze spre scopuri culturale și de binefacere în sumă de K 575,97.

*

„Grănițerul“, institut de credit și de economii, societate pe acții în H. Dobra. Al IX-lea an de gestiune l-a încheiat acest institut cu active totale de K 985.662 (în 1906 K 942.947) și cu un profit net de K 23.839.— mai mare decât în anul precedent cu K 3.800.—. Ramul principal de operație Escontul a crescut dela K 825.989.— la K 862.660.—. Credite camb. cu acop. hip. cu circa K 13.000.— la K 83.823.— Imprumut. pe obligat. din contră s'au redus cu circa K 5.000.— la K 8.561.—. O creștere de K 2.500.— observăm și la Efecte, cari însă se prezintă cu toate acestea ca neînsemnata sumă de K 10.000.—. Ca poziție nouă figurează între active Productele cu K 525, un ram de afaceri inactivat cătră finele anului 1907. În cursul anului 1907 institutul acesta, precum se știe, și-a urcat capitalul dela K 150.000 la K 300.000 în contul căruia au încurs până la finele anului 1907 K 210.733.—. Rezervele au crescut cu suma de K 17.000.— la K 59.245.— și Fondul de penziune dela K 18.025.— la K 24.378.—. Reduceri arată: Depozitele spre fructificare de circa K 5000 la K 323.473 și Reescontul dela K 370.639.— la K 323.682.—. Venitul brut de K 96.680.— este cu K 16.400.— mai mare decât în anul precedent.

Adunarea generală este convocată pe 8 Faur a. c.

*

„Tibleșana“, institut de credit și de economii soc. pe acții în Căianul mic. Al V-lea an de gestiune l-a încheiat acest institut cu active totale de K 225.176.— cu circa K 41.000.— mai mari decât în 1906 și cu un profit net de K 9.362 în creștere față de anul precedent cu circa K 1.800.—. Ramul principal de afa-

cere Escontul s'a sporit dela K 136,494 la K 165,996, din care sumă au fost reescontate la finele anului 1907 K 52,823.— Al doilea ram de afaceri activ Cred. camb. cu acoperire hipotecară se prezintă cu K 45,896.— (+ față de 1906 de circa K 9,000.—). Capitalul soc. de K 50,000.— este acum deplin vărsat și dispune societatea aceasta deja de un frumos fond de rezervă de preste K 10,000.— dovadă, că s'a dat dotațiunii acestuia încă dela început atențiunea cuvenită. Depozitele spre fructificare asemenea au crescut cu circa K 36,000.— la K 97,402.—. Int. tranz. antic. sunt prezentate abia cu K 2,802.— față de K 25,929.— interese încasate, care reprezintă totodată venitul brut al anului 1907 (+ față de 1906 de K 7,000.—). Ca și Banca Poporală institutul acesta încă cumulează toate soiurile de interese și provizii în o singură sumă, ceea ce cum am zis nu este tocmai corect.

„Zărăndeana“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Băiș. Bilanțul acestui institut pe 1907 s'a încheiat cu active totale de K 354,631.— (în 1906 K 311,933.—) și cu un profit net de K 16,082.57 mai mare decât în 1906 cu circa K 2,302.—. Dintre ramii activi de afaceri arată o creștere mai însemnată Escontul, dela K 210,065.— la K 244,654.— pe când ceilalți rami de operațiune sunt aproape staționari: Imprum. pe oblig. cu K 62,521.—, și Imprum. ipot. cu K 26,738.—. Dintre pasive au crescut Reescontul cu circa K 36,000.— la K 96,591.— și Rezervele cu circa K 5,000.— la K 25,193; Depozitele spre fructificare din contra arată o neînsemnată reducere de K 1,175 la K 144,099.81. Venitul brut al anului 1907 este de K 43,346.— cu aproape K 5,000.— mai mare decât în 1906.

Adunarea generală este convocată pe 9 Februarie 1908 și direcțiunea propune distribuirea unei dividende de 10% ca și în anul trecut.

Propunerea direcțiunii privitoare la împărțirea profitului se poate vedea între insertiuni.

CRONICA.

Rugare. On. direcțiuni ale institutelor noastre de bani sunt rugate să binevoiască a ne transpune imediat după încheiere câte un exemplar al bilanțului și contului lor de profit și pierdere pe anul de gestiune 1907.

Redacțiunea.

Quantitatea mondială a aurului. Conform unei statistice din Germania asupra cantității aurului din lumea întreagă

Franța a avut la sfârșitul anului 1905 aur	
în valoare de mărci	4,336.92 mil.
Germania în valoare de mărci	3,853 08 „
Monarhia Austro-Ungară în val. de mărci	1,290.86 „
Anglia în valoare de mărci	2,348.22 „
Statele unite în valoare de mărci	5,967.36 „

La finea anului 1892 cantitatea aurului din lumea întreagă a fost evaluată la 16.02 miliarde de mărci. Comparând datele din anul 1892 și 1905 rezultă următorul tablou:

	milioane mărci		
	1892	1905	schimbare
Germania	2,498.—	3,853.—	+ 1,355.—
Franța	3,486.—	4,337.—	+ 851.—
Austro-Ungaria	519.—	1,291.—	+ 772.—
Anglia	2,410.—	2,348.—	— 62.—
Statele unite	2,510.—	5,967.—	+ 3,457.—
Rusia	1,455.—	3,590.—	+ 2,135.—

Din cantitatea de aur dela finea anului 1905 s'a aflat în posesiunea băncilor de emisiune numai 716.10 milioane mărci, iar restul de 3,236.98 milioane mărci a fost în circulațiune anume și în următoarele proporții:

	milioane mărci	
	la băncile de em.	în circul.
Germania	716 10	3,236.98
Franța	2,333.10	2,003.82
Austro-Ungaria	1,034.88	1,290.86
Anglia	790.02	1,558.20
Statele unite	4,014.36	1,953.00
Rusia	1,925.74	1,764.84

Camerile comerciale contra reformei impozitelor. Proiectul de lege pentru reforma impozitelor fiind prezentat camerei fără prealabila ascultare a cercurilor interesate și după ce prin el comerția și industria sunt deadreptul expuși arbitriului comisiunilor pentru fixarea impozitelor, camerele comerciale din țară au hotărât a porni o acțiune comună prin care vor pretinde renovarea proiectelor. Pentru pregătirea acțiunii regnicolare s'a ținut la 12 crt. în Budapesta o conferință a tuturor camerelor comerciale și industriale.

Cheia pentru transformarea francilor pe asigurațiunii postale. Conform unei ordinațiuni a ministrului de comerț de dato 6 crt. cheia pentru transformarea asigurațiunilor postale deznate pentru străinătate și liberate în franci, s'a fixat cu K 95.80 pentru 100 franci.

Comisiunea Băncii. În o ședință recentă camera ungară a delegat pentru studiarea chestiunii băncii de emisiune ungare o comisiune de 21 de deputați, între cari se află și deputatul nostru dl. **Dr. Aurel Vlad** „Magyar Pénzügy“ publicând numele și ocupațiunea membrilor comisiunii amintite constată, că între cei 21 de membri abia se află trei, cari în urma funcțiunii lor sunt pricepători în chestiuni financiare și și între aceștia unul este profesor. Nu leagă deci mari așteptări de activitate acestei comisiuni de specialiști.

Coalele de cupoane ale rentei ung. de aur. La o parte a obligațiunilor de rentă ungară de aur 4% a fi 100, însemnate cu litera A) și anume la cele cu Nr. 150,001—170,000 a decăzut la 1 Ianuarie 1908 ultimul cupon, asemenea s'au epuizat cupoanele și la obligațiunile B) a nominal K 500 cu Nr. 80,001—84,000, precum și la obligațiunile C) a nominal K 1,000 purtând Nr. 440,001—483,000

De aceea ministrul de finanțe a liberat acum coalele noi de cupoane, pe cari proprietarii obligațiunilor le pot ridica până incluzive 30 Iunie a. c. pe lângă prezentarea talonului la cassierile r. u. ale statului sau la „Magyar Altalános Hitelbank în Budapesta.

Cu începere dela 1 Iulie a. c. coalele de cupoane le liberează exclusiv „Cassa centrală r. u. a statului în B.-Pesta.

Memento este titlul unui călduros apel apărut nu de mult în rubrica „Economie“ a „Tribunei“, prin care instituttele noastre de bani sunt îndemnate a se ralia cât mai multe, toate, sub steagul asocierii noastre „Solidaritatea“.

Iată între altele, ce se zice în acel apel:
„Sibienii, aradani și alții din alte centre mai apropiate sau mai depărtate, cari stau în legătură zilnică

cu instituttele noastre și astfel în atingere cu conducătorii acestora — vor fi în curat cu aceea, că în multe părți și privințe conducerea băncilor noastre lasă de dorit. Nu e și nu poate fi la nivelul la care ar trebui să fie.

Cu chiu cu vai s'a înjghebat „Solidaritatea“, sub a cărei aripi ocrotitoare fără preget ar fi trebuit deja da capo să alerge instituttele noastre fără excepțiune, cu mic cu mare.

Au făcut-o!? Nu!... O parte da, s'a înscris ca membri, dar și din acestea totuși mai sunt și de acelea, cari până în ziua de azi nu și-au îndeplinit datorița de membru. E rușine, că membrii se lasă a fi somați prin „Rev. Econ.“, ca să-și achite cuotele.

De ce întârzie partea aceasta și de ce nu se alătură partea cealaltă peste tot la „Solidaritatea“?!... Nu-mi pot închipui altă cauză, decât, că respectivii conducători nu văd în „Solidaritatea“, ce ar trebui să vadă. Nu-i pricep rostul. Poate se tem de „Solidaritatea“, se tem de o controlă mai minuțioasă?! Se tem, că li-se vor descoperi mici neajunsuri etc., în „conducerea“ afacerilor?!

„Solidaritatea“ nu e de a se privi ca un organ polițienesc, care caută a descoperi fărădelegi și a pedepsi pe făptuitori, — ci ca o mamă bună, ocrotitoare, care să apere de atacuri și să conducă pe fiii săi pe o cale dreaptă, comună. Să-i povățuiască, să le îndrepte pașii și greșelile, căci: „Nimenea nu e făcut să nu greșască — fatal greșala e legată de firea noastră omenească“. Să-i învețe pe cari nu știu, căci nu e rușine a recunoaște, că nu știi ceva: „Nemo nascitur doctus“, — dar e mai rușine, când te ții cu capul mare și pe urmă se constată contrarul. E rușine a respinge ajutorul binevoitor ce ți-se imbie și sfaturile sincere dela frați.

Vaza și prestigiul institutelor noastre vor câștiga prin „Solidaritatea“ foarte mult, — dar nu creadă instituttele, cari nu sunt membri ai „Solidarității“, că vor fi și ele părtașe a acestui câștig.

Dincontră acestea vor pierde mult, — vor fi privite cu neîncredere și nedumerire fiind tractate cu rezervă.

Dacă nu voiesc conducătorii respectivelor institutute, — a căror datoriță e a avea în vedere prosperarea institutului, — ca să vadă aceasta, — e în interesul acționarilor ca acestia să-și spună cuvântul și vrerea la timpul său în adunarea generală, — căci nu el poate fi tot una, dacă vaza institutului crește sau scade.

Prin „Solidaritatea“ instituttele noastre ar fi mai strâns legate de oialtă. Cum se observă cât colo, că de prezent oarbeacă fiecare singur, dând cu capul când de-un prag, când de-un părete. Și e rău când nu știe unul de altul cât de cât, cel puțin în vremuri grele. Face fiecare cum îl taie capul. Alta e însă când se dau povețe dela centru, mai ales în împrejurări grele ca și de prezent — natural presupunând, că centrul e informat din partea membrilor săi despre unele și altele — chestii cari privesc pe toți: circulare, reclamații etc. etc.

Ar merge toate mai uniform.

Ar fi aceasta pentru ai noștri un câștig moral și material de care însă, durere, mulți nu-și dau seamă.

Să nădăjduim, că și celor târziu le va lumina încă la vreme și până în anul nou nu vor fi restante nici în cuote neplătite, nici institutute neînscrise ca membri“.

Firme comerciale românești nouă.

Nicolae Mișta, lipscănie în Biserica-Albă.

Faur & Handrea, manufacturiști și lingești în Blaj. Firmanți: Tului Teofil Faur și Silviu Handrea.

Firme insolvente:

Löv Samu, pielăria în Năsăud.

Gogan Mihai, industriaș în Jaca (Zsáka, Bihor).

Lukács Aladár, comerciant în Oradea-mare.

Telcsér Mátyás, comerciant în Oradea-mare.

Frank és Hum, comerciant în Reghinul-săsesc.

Frank Izsák, creditoria în Gherla.

Singer Bernát, ferărie în Timișoara.

Firme falite:

Heller B. Samuel, comerciant în Murăș-Ludoș, tribunalul în Turda, însinuarea per 13 Februarie 1908, licuidarea în 12 Martie 1908.

Drăgan Tullius, comerciant în Nagy-Somkuta, tribunalul în Szatmár, însinuarea până în 14 Febr. 1908, licuidarea în 2 Martie 1908.

Szél Géza, comerciant în Székelykeresztur, tribunalul în loc, însinuarea per 28 Februarie, licuidarea per 19 Martie 1908.

Winkovics Teréz, bolta de pălării pentru femei în Biserica-albă, tribunalul în loc, însinuarea pretenziunilor până în 8 Februarie 1908, licuidarea în 22 Febr. 1908.

Haas Márton, comerciant în Ilia (comitatul Biharia), tribunalul în Oradea-mare, însinuarea până în 15 Februarie 1908, licuidarea per 29 Februarie 1908.

§.

Adunări generale au convocat următoarele institutute de bani ale noastre:

27 Ianuarie a. c. „Nădlăceana“, Nădlac.

29 Ianuarie a. c. „Banca Poporală“, Dej.

30 Ianuarie a. c. „Țibleșana“, Caianul-mic.

8 Februarie a. c. „Grănițerul“, H. Dobra.

9 Februarie a. c. „Corvineana“, Hunedoara.

9 Februarie a. c. „Zărândeana“, Băița.

23 Februarie a. c. „Voileana“, Voila.

BIBLIOGRAFIE.

Anuarul Băncilor române pe 1908 (An. IX) a apărut în zilele acestea în extenziune de 12½ coale în formatul obicinuit. Conține pe lângă partea calendaristică: termenele ultime pentru administrarea dărilor și competențelor erariale, tragerile la sorți și scadențele cupoanelor dela efectele mai principale din patrie și România. Șematismul se extinde pe 180 pagini și cuprinde în *partea sa I*: toate instituttele noastre de bani în ordine alfabetică, indicându-se la fiecare din ele: firma în toate limbile improtocolate, anul fondării, capitalul societar, prețul acțiilor, dividendă, cupoanele, dreptul de vot, firmarea, ziarele oficiale, revirementul anului ultim, ramii de operație și condițiunile lor; apoi numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul

ultim (pe 1906) și în fine distribuirea profitului net și al cotei de binefacere.

Partea II cuprinde, pentru prim dată dela publicarea Anuarului încoace: date asupra însoțirilor sătești sistem Raiffeisen din comitatul Sibiului și anume firma, anul fondării, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și ultimul bilanț (pe 1906).

Tot în partea aceasta sunt enumerate în ordinea alfabetică a comitatelor lor diferite alte instituții de natură economică existente, dar până acum necuprinse în Anuar, precum și altele parte în înființare, parte sub înregistrare.

Partea III cuprinde datele privitoare la „Solidaritatea”: membrii, scopul însoțirii, organele ei, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, al revizorilor experți și al funcționarilor.

La finea acestei părți se află: Bilanțul general al băncilor noastre pe 1906 în comparație cu 1905.

Pe lângă sumarul obicinuit, Anuarul mai are și un *sumar după sediile băncilor*. Pe penultimele două pagini ale Anuarului în fine sunt înșirate: revistele noastre economice-financiare și scrierile de specialitate economică-financiară cu prețurile lor.

Cum se vede din acest rezumat Anuarul pe 1908 cuprinde un bogat și interesant material statistic și informativ asupra băncilor noastre și număroase îmbunătățiri față de trecut.

Prețul Anuarului, elegant legat, este K 3 și se poate comanda prin *Administrația Revistei noastre*.

*

A apărut „*Economia*”, foaie economică ilustrată Nr. 1. Anul al IV. Cuprinsul: *Gerar*, un articol, în care se cuprind sfaturi practice pentru economi pe luna lui Ianuarie; *Cultura nouă a viilor*, o instrucție scurtă pentru restaurarea viilor cu privire la împrejurările din ținutul Mehădiei, de Teodor Câmpean; *Insemnătatea zăpezii în economie*; *Laptele*. Informațiuni; Producțiunea de mătăsă în anul 1907; Prețul benzinelor scutit de dare; Arendarea teritoarelor de vânat ale comunelor; Prețul tuberculinului; Școala de menaj. Varietăți: Păduchii lanigeri; Râmele din oalele de flori; etc. etc. Foaia apare de 2 ori pe lună în Caransebeș sub redacția magistrului silvanal *Alexandru Diaconovich*. Abonamentul pe an 4 cor., pe $\frac{1}{2}$ an 2 cor. Un număr 20 fil. Pentru România 5 lei pe an. Numărul prim este redignat cu multă îngrijire. Recomandăm foaia tuturor iubitorilor de înaintarea neamului nostru.

Posta Redacțiunii.

Dlui *e. i.* în *B.* Urmează scrisoare.

Dlui *C. C.* în *C.* Primit cu mulțămintă, dar pentru Nrul acesta prea târziu.

Dlui *E. T.* în *N.* Asemenea.

Sumar.

Situațiunea financiară. — Asigurarea depozitelor spre fructificare. — Politica monetară și a băncilor din România. Instituttele de bani ale Ungariei. — Jurisdicțiune. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: Banca Austro-Ungară, „Banca Poporală”, Dej, „Grănițerul”, „Tibleşana”, „Zarandeană”. — *Cronică*: Rugare, Cuantitatea mondială a aurului, Camerele comerciale contra reformei impozitelor, Cheia pentru transformarea francilor pe asignațiuni poștale, Comisiunea Băncii, Coalele de cupoane ale rentei ung. de aur, Memento — Firme comerciale românești nouă, Firme insolvente, Firme falite. — Adunări generale. — *Bibliografie*: Anuarul Băncilor române pe 1908 (An. IX), „Economia”. — Poșta redacțiunii.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracțiiei (furt prin spargere de case și locuințe).

Nr. 1 (3-52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea hipotecelor și reduceri conziderabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu (Nagyszeben).

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 8 Ianuarie 1908.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111 70	111 90
4	" " Cor. " " "	93 40	93 95
1/2	" " " " " " " " " "	82 80	82 90
3—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	195 50	193—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	148 75	150—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	77 55	77 25
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100 50	99 60
4	" rurale ungare " " "	94 25	94 50
4	" " croato-slav. " " "	94 50	95—
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc de dare	97—	97 25
4	" " " " Ian-Iulie " " "	97—	97 25
4 2	" " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	98 75	99—
4 2	" " argint April-Oct. " " "	98 80	99—
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	154—	154—
4	" " 1860 à fl. 100—	212—	211 50
—	" " 1864 à fl. 100—	259—	259—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	115 55	115 50
4	" " Cor. " " " " " " "	96 05	97 50
3 1/2	" " de invest. " " " " " " "	80—	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92 10	92 50
5	" " " " " " " " " " " "	102 90	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122 50	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	92 70	92 60
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	95 80	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98 60	98 45
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	99 30	99 30
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	100—	100—
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	93 25	93 25
4	Obl. com. "banca ung. Pesta cu 10% premie	103 85	103 50
4	" " " " " " " " " " " "	93 25	93 25
4	Seris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	94—	95—
4—	Obl. com. " " " " " " " " " " " "	94—	94—
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	106—
4	Seris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92 90	93—
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	99 25	99 50
4	" " " " " " " " " " " "	93—	93—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	102—
5	"Albina", Sibiiu	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	99 25	99 25
4	" " " " " " " " " " " "	93 25	93 25
4 1/2	" " " " " Brașov	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	99 40	99 50
4	" " " " " " " " " " " "	93 50	93 50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	277 50	—
3	1886 à fl. 100	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	277 25	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	250 75	246—
2	" " " " " sâmbesc à frs 100—	—	110—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	263—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	24—	23 75
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	459—	460—
—	Buda, comuna à fl. 40—	225—	227—
—	Pálffy, à fl. 40—	195—	205—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55—	52 75
—	" " " " " ungară, à fl. 5—	31 75	30—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	505—	503—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8 90
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	12—
F. Valute.			
—	Galbini imper pr. bucată	11 40	11 43
—	20 franci aur	19 15	19 18
—	20 marce aur	23 57	23 60
—	Sovereigns pr bucată	24 14	—
—	Ruble hârtie per bucată	2 52 1/2	2 53 3/4
—	100 Marce hârtie	117 85	117 95
—	100 franci hârtie	—	96 05
—	100 lire hârtie	96 25	96 10
—	100 lei hârtie	—	95 25

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 8 Ianuarie 1908.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	24 24	—80—
" " Tisa	" " " " " " " " " "	23 80	—25 40
" " Pesta	" " " " " " " " " "	23 95	—25 10
" " Alba-reg.	" " " " " " " " " "	24 10	—25 05
" " Bacica,	" " " " " " " " " "	24 15	—24 95
Secară	" " " " " " " " " "	21 80	—22 30
Orz	" " " " " " " " " "	15 30	—15 70
Ovės	" " " " " " " " " "	16—	—16 60
Porumb	" " " " " " " " " "	13 70	—13 90
Rapiță,	" " " " " " " " " "	—	—
Slănină (clisă)	" " " " " " " " " "	106	—113—
Untură de porc B-Pesta	" " " " " " " " " "	139	—140—

Bursa de București.

Cursul din 8 Ianuarie 1908.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	102—
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	93 1/2
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	89 1/2
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	90 1/8
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	—
Obligațiile Credit. județian și comunal	5%	"	102—
Serisuri fonciare rurale	5%	"	97 7/8
" " " " " " " " " " " "	4%	"	87—
" " " " " urb București	5%	"	97 1/2
" " " " " Iași	5%	"	95 1/2

"CORVINEANA", institut de credit în Hunedoara.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet a ținut în decursul anului trecut mai multe ședințe de scontrare cu care ocaziuni a constatat că administrarea și evidența institutului e corectă.

Bilanțul pe anul 1907 încheiat cu un profit curat de K 25,425 02 l-am cenzurat din poziție în poziție și l-am aflat corect; Vă propunem deci să binevoiti a da atât direcțiunei cât și Comitetului de supraveghiere absolutul pentru anul de gestiune expirat.

În privința împărțirii profitului curat ne alăturăm la propunerea direcțiunei.

Hunedoara, la 15 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Dominic Rațiu m. p.,
prezident.

Alexandru Petreu m. p. Augustin Demian m. p.
Eduard Toth m. p.

Nr. 12 (1—1)

„CORVINEANA” institut de credit și economii, societate pe acții în Hunedoara.**CONVOACARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Corvineana”, societate pe acții se invită în virtutea §. 19 din statute la a

XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Hunedoara la 9 Februarie, eventual, în senzul §-ului 24 din statute, în 16 Februarie st. n. 1908 la 2 ore p. m. în localul institutului.

Obiectele sunt următoarele:

1. Alegerea președintelui conform §. 23 din statute.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anului 1907, raportul comitetului de supraveghiere și decisiunea asupra împărțirii profitului curat
3. Alegerea directorului, cassarului și alor 2 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.
4. Prezentarea statutelor fondului de penziune pentru oficialii stabili.
5. Eventuale propuneri ivite în cadrul §-lui 28 din statute.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a-și depune în înțelesul §-lui 20 din statute la cassa institutului actiile eventual documentele de plenipotență, cel mult până în 8 Februarie st. n. 1908.

Hunedoara, la 15 Ianuarie 1908.

Diracțiunea.

Activa — Vagyon.	Contul bilanț — Mérleg számla.	Pasiva — Teher.
	K f	K f
Cassa în număr — Késpénzkészlet	38,451.28	Capital social: — Részvénytöke:
Cambii de bancă — Tárca váltók . . 570,807.—		700 buc. acți à Cor. 700 — 700 drb. részvény à K 100
„ cu acop. hipot. — Jelzálogos váltók 30,000.—	600,807.—	Fondul de rezervă — Tartalék alap . . 70,000.—
Imprumuturi pe oblig. — Kötvény kölcsön	82,719.—	Fondul de garanție — Biztosítéki alap . . 13,821.55
Realități — Ingatlanok	81,000.—	Fondul de penziune — Nyugdíj alap . . 2,000.—
Mobiliar — Felszerelés	12,54.98	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek
10% amort. — 10% leírás után	1,129.49	Reescont — Visszleszámitolás
Diverse conturi debit. — Különböző tartozó számlák	690.49	Interese tranzitoare anticipate pro 1908 — Átmeneti kamatok 1908. évre
		Diverse conturi cred. — Különböző követelő számlák
		Profit curat — Tiszta nyereség
	804,797.26	
		804,797.26

Eșite — Kiadás.	Contul Profit și Perderi — Nyereség és Veszteség számla.	Intrate — Bevétel.
	K f	K f
Interese: — Kamatok:		Interese: Kamatok:
după depuneri — betétek után	29,354.58	de escont — Leszámitolt váltók után . . 56,371.01
de reescont — visszleszámitolási kam. 2,731.44	32,089.02	de obligațiuni — Kötvény kölcsön után 6,651.65
Spese: — Költségek:		Proviziuni — Jutalékok
registre, imprimate, lemne de încălzit etc. — könyvek, nyomtatványok, tüzifa stb.	2,951.82	Chirie — Házbér
salare — fizetések	7,210.41	
competință de timbru — bélyegilleték	105.80	
Contribuție: — Adó:	10,268.03	
directă — egyenes	8,806.93	
10% d. int. dep. — 10% a béteti kam. után 2,935.44	11,742.37	
Amortizare: — Leírás:		
din mobilier — a felszerelési számlán	125.49	
Profit curat — Tiszta nyereség	25,425.02	
	79,649.93	
		79,649.93

Hunedoara, la 31 Decembrie 1907.

Petru Șinca m. p.,
director executiv — vezérigazgató.

Buda m. p.,
cassar — pénztárnok.

Valeriu Beșan m. p.,
contabil — könyvelő.

Diracțiunea: — Az igazgatóság:

Nicolae Dima m. p.

Petru Nicoară m. p.

Daniil Mușă m. p.

Petru Popoviciu m. p.

George Popoviciu m. p.

Alexandru Dima jun., m. p.

Simion Chirca m. p.

Hunedoara, în 15 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő-bizottság:

Dominic Rațiu m. p.,
președ. — elnök.

Eduard Toth m. p.

Alexandru Pătrău m. p.

Augustin Dima m. p.

Revăzut și aflat în regulă.

Hunedoara, la 15 Ianuarie 1908.

Dominic Rațiu m. p., revizor expert al „Solidarității”.

Nr. 12 (1—1)

„GRĂNIȚERUL“, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în H.-Dobra.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Grănițerul“, ca societate pe acțiuni, în virtutea §-ului 15 din statute se invită la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Dobra, la 8 Februarie 1908 st. n. la 2 oare p. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Direcțiunii, Bilanțul anual și raportul Comitetului de supraveghiere.
3. Darea absolutului membrilor în Direcțiune și în Comitetul de supraveghiere.
4. Distribuirea profitului curat realizat cu finea anului.
5. Alegerea a 2 membri în Direcțiune.
6. Alegerea Comitetului de supraveghiere, conform §-ului 38 din statute.
7. Statorirea capitalului social.
8. Modificarea statutelor.
9. Eventuale propuneri în sensul §-lui 26 din statute.

P. T. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, să binevoiască a-și depune până în 7 Februarie st. n. a. c., acțiunile la cassa societății, conform §-lui 16 din statute. — Acțiunile se pot depune și la cassa institutelor „Albina“ din Sibiu, „Ardeleana“ din Orăștie, „Făgețana“ din Făget și la „Lugoșana“ din Lugoș.

Din ședința plenară a Direcțiunii, ținută la 13 Ianuarie st. n. 1908.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decembrie 1907.		Pasiva.		
	K	f			
Cassa în număr	13,830	22	Capital social: 1500 acții à K 100	150,000	—
Cambii escomptate	862,660	15	" " incurs din emisiunea nouă	60,733	—
Cambii cu acoperire ipotecară	83,823	—	Fondul de rezervă	59,245	15
Obligațiuni	8,561	25	Depuneri	323,473	44
Efecte	10,000	—	Fondul de penziune	24,378	81
Bon la alte bănci	1,198	42	Interese tranzitoare anticipate	19,099	13
Debitori	522	46	Cambii reescontate	323,682	—
Producte	525	—	Dividende neridicate	189	—
Mobiliar	792	47	Creditori	56	73
după amortizare	92	47	Pro diverși	965	—
Interese tranzitoare restante	3,841	50	Profit net	23,839	74
	985,662	—		985,662	—

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.		
	K	f			
Interese:			Interese:		
după depuneri	22,405	22	de escont	70,855	30
" cambii reescontate	24,735	97	după cambii cu acop. ipot.	5,922	19
" ratele solvite la Capitalul social	1,482	11	" după obligațiuni	765	98
Spese:			" efecte	230	73
Salare	11,219	31	Provizii și alte venituri	18,906	09
Chirie	310	—			
Spese	831	06			
Porto	593	42			
Tipărituri	1,758	08			
Efecte	206	82			
Dare					
directă	4,522	14			
comp. cam. comerc.	104	42			
arunc. comunal.	1,487	04			
dare de drum	520	82			
dare de cult 5%	163	77			
competință de timbre	167	36			
Dare de 10% după int. dep.	2,240	54			
Amortizare din mobilier	92	47			
Profit curat	23,839	74			
	96,680	29			

H.-Dobra, la 31 Decembrie 1907.

Adam Leșnican m. p., director executiv.

Alexe Odor m. p. contabil.

Iosif Criste m. p. Iosif Morariu m. p. Emanuil Șuiaga m. p. Dominic Rațiu m. p. Nicolae Gostae m. p.

Examinând conturile prezente le-am aflat exacte.

Nr. 7 (1—1)

H.-Dobra, la 13 Ianuarie 1908.

George Oprean m. p., prezident. Ioan Comloși m. p. Ion Șuiaga m. p. Toma Roșu m. p. Adrian Olariu m. p.

Vezi Raportul comitetului de supraveghiere pe pagina următoare.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet, în decursul anului 1907 ne-am prezentat în mai multe rânduri la institutul nostru „Grănițerul“, și ținând secontări, ne-am convins că administrarea averii institutului este corectă; iar la finea anului confruntând conturile Bilanț și Profit și Perdere cu cărțile principale și auxiliare, le-am aflat exacte. Deci Vă propunem să binevoști: 1. a aproba bilanțul și a da, atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere, absolutului; 2. a primi propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea profitului de K 23 839.74, la care și noi ne alăturăm.

H. Dobra, la 13 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere al institutului de credit și economii „Grănițerul“:

George Oprean m. p., președinte. Ioan Comloși m. p. Toma Roșu m. p. Adrian Olariu m. p. Ioan Șuiaga m. p.

„BANCA POPORALĂ“, societate pe acții în Dej.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului „Banca Poporală“, societate pe acții în Dej, se invită în sensul §-lui 13 din statute la a

VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 29 Ianuarie st. n. 1908 la 10 oare a. m. în localul institutului.

Obiectele:

Nr. 8 (1—1)

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune pe anul de gestiune 1907.
2. Decidere asupra distribuirii profitului curat.
3. Alegerea alor 5 membri în comitetul de reviziune pe un nou period de 3 ani.

Dej, la 10 Ianuarie 1908.

Direcțiunea.

ACTIVE.

Bilanț cu 31 Decembrie 1907.

PASIVE.

	K	f		K	f
Cassa	13,553	32	Capital social	60,000	—
Escont	602,074	—	Fond de rezervă	22,000	—
Imprumuturi ipotecare	68,728	—	Fond de penziuni	5.200	—
Cont-Curent	4,000	—	Depuneri	323,470	80
Efecte	10,200	—	Reescont	242,717	—
Realități		320	Depozit		2,569.31
Mobilier	1,332	72	Cauțiuni		10,000
amortizare	132	72	Creditori		1,512.60
Debitori		448	Interese anticipate		11,984
			Profit curat		21,069.89
	700	524.10			700,524.10

EȘITE.

Contul Profit și Perdere.

ÎNTRATE.

	K	f		K	f
Interese la Depuneri	17,572	16	Interese și competențe de tot soiul	78,562	60
Interese de Reescont	21,840	59			
Salare	7,670	12			
Relut de cuartir		1,200			
Spese:					
de birou și porto		2,149.87			
Dare:					
directă și comunală	3,734	24			
după interesele la Depuneri	1,757	21			
Chirie		780			
Amortizare:					
Mobilier	132	72			
Dubioase	655	80			
Profit curat		21,069.89			
		78,562.60			78,562.60

Dej, la 31 Decembrie 1907.

Simeon Rus m. p., director executiv.

Ioan Anca m. p., contabil.

Victor Illés m. p., președinte.

Zorovavel Perhaița m. p.

Teodor Cotuțiu m. p.

Ioan D. Tarniță m. p.

Pachomiu Popp m. p.

Simeon Rus m. p.

L-am examinat și aflat exact intru toate.

Dej, la 10 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Teodor Bohățiel m. p.

Alexandru Sighartău m. p.

Demetriu Păltinean m. p.

Teodor Purdean m. p.

Ioan Bota jun. m. p.

„ZARANDEANA“, institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Baia.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zarandeană“ sunt invitați la a

X-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 9 Februarie st. n. a. c., în localul institutului, la 2 oare p. m.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Numirea de către președinte a unui notar precum și a 2 scrutinători.
3. Examinarea unei comisuni de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
4. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1907.
5. Raportul comitetului de supraveghiere.
6. Deciziunea asupra comptului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.
7. Deciziunea asupra împărțirii profitului curat etc. vezi lit. c) §. 27.
8. Alegerea membrilor din comitetul de supraveghiere pe 1908—1909.
9. Eventuale propuneri în sensul §-ului 27 lit. g) din statute.
10. Examinarea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recerți adunarea, în sensul §-lui 23, se va ține la 16 Februarie st. n. a. c., la locul și timpul indicat

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune în înțelesul §-lui 19 din statute, la cassa institutului acțiunile și documentele de plenipotență cel mult până la 8 Februarie 1908. Acțiunile se pot depune și la cassa societății „Crișana“ din Brad și eventual și la alte bănci, reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Baia, la 9 Ianuarie 1908.

Dr. Ioan Radu m. p., președinte.

George Drăgan m. p., diriginte.

Active — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1907 — Mérleg 1907. dec. 31-én.		Pasive — Teher.	
	K	f	K	f
Cassa în număr — Kézpénz	5,784	62	Capitalul social I-a emisiune — Alaptőke	
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	244,654	—	I-ső kibocsátás	32,000—
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	62,521	—	Capitalul social II-a emisiune — Alaptőke	
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	26,738	—	II-ik kibocsátás	32,000—
Realități — Ingatlanok	8,648	19	Depuneri spre fructificare — Takaréknak betétek	144,059-81
Mobilier — Felszerelés	513	49	Cambii reescontate — Visszleszámitolt váltók	96,591—
după amort. de 10% — 10% törlesztés után	51	34	Fond de rezervă — Tartalék-alap	22,026-08
Spese de proces anticipate — Előlegezett perköltségek	223	48	Fond special de rezervă — Külön tartalék-alap	3,167-94
Interese de reescont anticipate — Előleges visszleszámitolási kamatok	1,397	63	Fond de penziuni — Nyugdíjalap	27,377-62
Interese restante — Hátralékos kamatok	1,798	06	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	110—
Anticipațiuni — Előlegek	400	—	Interese anticipate — Átmeneti kamatok	6,370-33
Cont-Curent — Folyó számla	62	20	Profit transpus din 1906 — 1906 évről áthozott nyereség	386-34
Bon la alte bănci — Bon mások intézeteknél	92	—	Profit curat — Tiszta nyereség	16,082-57
Diverși debitori — Különbeféle adósok	1,850	—		
	354,631	33		354,631-33

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Perdere — Nyereség és Vesztesség számla.		Credit — Követel.	
	K	f	K	f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	8,696	46	Profit transpus din 1906 — 1906 évről áthozott nyereség	386-34
Interese de reescont — Visszleszámitolási kamatok	5,716	93	Interese anticipate din 1906 — 1906 évről áthozott átmeneti kamatok	5,570-80
Interesele fondului de rezervă — Tartalék-alap kamatai	1,246	74	Interese de escont — Leszámitolási kamatok	13,791-83
Interesele fondului de penziuni — Nyugdíjalap kamatai	123	60	Interese de obligațiuni — Kötvény kamatok	5,218-64
Solare — Fizetések	4,108	—	Interese hipotecare — Jelzálogi kamatok	2,493-06
Spese — Költségek	930	40	Arândă — Hasszonbér	796-95
Marce de prezentă — Jelenléti díjak	1,762	—	Proviziuni și diverse — Jutalék és különféle	15,088-52
Competință de timbru — Bélyegilleték	57	12		
Contribuț de 10% la depuneri — Betétek után 10% adó	890	96		
Contribuțiune directă — Egyenes adó	2,348	46		
Contrib. comunală și drum — Községi pótdadó	448	87		
Amortizare din mobilier — Felszerelési törlesztés	51	34		
Tipărituri — Nyomatványok	482	69		
Chirie — Házbér	400	—		
Profit curat — Tiszta nyereség	16,082	57		
	43,346	14		43,346-14

Baia, la 31 Decembrie 1907.

Dr. Ioan Radu m. p., președinte. George Drăgan m. p., diriginte. Lazar Perian m. p., cassar. Nicolae Popica m. p., contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l am aflat în ordine. — Alături de felugyelő bizottság jelen mérleg, nyereség- és veszteség számlákat megvizsgálván, ezeket teljes rendbe találtam.

Baia, la 13 Ianuarie 1908.

Nr. 9 (1—1)

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Vasilie Dămiar m. p.

Dr. Pavel Oprea m. p.

„ZARANDEANA“, inst. de credit și econ. în Băița.

Raportul Direcțiunii pe 1907 cu privire la împărțirea profitului curat.

Onorată adunare generală!

Pentru împărțirea profitului curat de K 16,082 57 ne permitem a Vă face următoarele propuneri:

1. 5% dividendă acționarilor . . .	K 3,095.90
2. 20% fondului general de rezervă . . .	2,597.33
3. 8% membrilor din direcțiune . . .	1,038.93
4. 3% comitetului de supraveghiere . . .	389.60
5. 5% dirigintelui și celorlalți funcț. . .	649.33
6. 6% scopuri culturale	779.20

pentru a căror împărțire se fac următoarele propuneri:

a) gimnaziului din Brad . . .	K 500.—
b) Bis. gr. or. Băița . . .	150.—
c) anticipație din trecut . . .	60.—
d) Masa studenților Brașov . . .	20.—
e) „ „ Brad . . .	20.—
f) fond. de teatru V rată . . .	20.—
g) La dispoziția direcțiunii . . .	9.20

K 779 20

7. 5% supradividendă	K 3,095 90
8. Fondului general de rezervă . . .	800.—
9. Fond. de penzie și ajutorare . . .	1,000.—
10. Fondului de rezervă special . . .	800.—
11. Remunerațiuni	1,290.—
12. Profit transpus pe 1908	546.38

Total K 16,082.57

Din ședința direcțiunii ținută la 9 Ianuarie 1908.

Dr. Ioan Radu m. p., George Drăgan m. p.,
prezident. diriginte.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet în anul expirat a ținut mai multe ședințe de scontrare, iar cu finea anului a revăzut încheierea pro 1907 și a constatat că aceea este exactă.

În consecvență Vă propune:

1. Să binevoiți a aproba Bilanțul pro 1907, încheiat cu un profit curat de K 16,082.57, iar direcțiunii și subsemnatului comitet de supraveghiere a-i da absolutul pe anul expirat.

2. Să primiți propunerea direcțiunii referitor la distribuția profitului curat, la care ne alăturăm.

Băița, la 13 Ianuarie 1908.

Vasilie Damian m. p. Dr. Cornel Moldovan m. p.
Dr. Pavel Oprea m. p.

„SEBEȘANA“, inst. de cred. și de econ. în Sas-Sebeș.

CONCURS.

„Sebeșana“ institut de credit și de economii în Szászsebes publică concurs pentru ocuparea postului de *cassar* la centrala sa din Szász-Sebes cu termenul de 1 Februarie a. c.

Preferință au acei cari posed în vorbire și scriere pe lângă limba maternă și limba germână și maghiară.

Alesul are a depune o cauciune de K 1800 și va avea a servi un an de probă. După un serviciu de un an de probă neexcepționabil va fi denumit definitiv.

În primul an de probă va primi casarul:

1. Salar anual K 1800.
2. Tantiema statutară (circa K 500).

Emolumentele după definitivare sunt:

1. Salarul anual fundamental K 1800.
2. Tantiema statutară și adausul votat de direcțiune (circa K 500).
3. Cuincuenalii de 10% dela salarul fundamental și

4. Drept de penziune.

Postul trebuie ocupat cel mult până în 1 Martie a. c.

Sász-Sebes, 15 Ianuarie 1908.

Nr. 28 [1—3]

Diracțiunea.

„SILVANIA“, institut de credit și economii în Șimleu.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant** la „Silvania“ institut de credit și economii în Șimleu, se escrie concurs pe termenul de 10 Februarie 1908.

Concurenții au a dovedi absolvarea unei școli comerciale superioare cu examen de maturitate și posederea limbilor română și maghiară în scris și vorbit, cei cari posed și limba germână vor fi preferiți.

Salar anual de 800 cor., iar după un an de probă denumire de funcționar cu drept de penziune și tantiemă statutară.

Șimleu, 10 Ianuarie 1908.

Nr. 3 [1—1]

Diracțiunea.

„NĂDLĂCANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Nădlac.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „Nădlăcana“, se invită prin aceasta la a

X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac Luni, în 27 Ianuarie st. n. 1908 înainte de amezii la oarele 11 în localitatea institutului.

O b i e c t e l e :

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1907 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Modificarea §-lui 60 din statute.
4. Alegerea alor doi membrii în direcțiune.

Pentru folosirea dreptului de vot să cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și să se însinue la cassa institutului, respective să-și depună plenipotența cel mult până înaintea amezii zilei premergătoare adunării.

Nădlac, din ședința direcțiunii ținută la 16 Ianuarie st. n. 1908.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decemvrie 1907.		Pasiva.		
	K	f			
Casa în numărar	18,509	55	Capital social 1000 bucăți acții à K 100	100,000	—
Cambii de bancă	793,315	20	Fond de rezervă	19,562	53
Casa proprie a institutului și alte realități de vânzare	19,128	73	Fondul de penziune	918	28
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	5,027	63	Depuneri spre fructificare	341,377	78
Acțiuni dela diverse bănci	10,480	—	Cambii reescontate	306,418	—
Debitori	435	52	Dividendă neridicată	444	—
Mobiliar	1,340	95	Interese tranzitoare anticipate	8,114	01
după amortizare	134	10	Profit net	12,633	17
Interese tranzitoare restante	1,334	28			
	<u>849,467</u>			<u>849,467</u>	
	76			80	

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.		
	K	f			
Interese:			Interese la cambii de bancă	72,331	95
pentru fondul de rezervă	752	40	Interese de cont-curent	383	17
pentru fondul de penziune	43	75	Provizțiuni	3,394	68
pentru depuneri	13,356	80			
pentru reescont	34,921	33			
Contribuțiune:					
directă	2,887	28			
10% după interesele de depuneri	1,335	69			
Spese:					
registre, imprimate, lemne, luminat, etc.	2,165	40			
Porto	319	88			
Salare	7,560	—			
Amortizare din mobiliar	134	10			
Profit net	12,633	17			
	<u>76,109</u>			<u>76,109</u>	
	80			80	

Nădlac, 31 Decemvrie 1907.

Aureliu Petrovici m. p., director executiv.

Aureliu St. Șuluțiu m. p., contabil

Nicolau Chiein m. p., președintele direcțiunii.

Direcțiunea:

Gligor Vidican m. p., director executiv substituit.

Sava Raicu m. p.

Pavel Roșuț m. p.

Steva Lazar m. p.

Ioșif Luțian m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Nădlac, la 14 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Alexandru Bozintan m. p., preșident.

Romul Nestor m. p.

Georgia Maior m. p.

Demetriu Roman m. p.

Romulus Tăucean m. p.

Știința conturilor

sau

Contabilitatea în partidă dublă

de

I. C. Panțu,

profesor la Școala superioară de comerț din Brașov.

Ediția II revăzută și completată, 8° mare
I—VIII + 323 pagini.

Editura Librăriei Ciurcu din Brașov.

Se poate comanda și prin administrația „Revistei
Economice” cu prețul de K 4.—.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul,
organizația, operațiunile și importanța
băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comanda dela administrația »Re-
vistei Economice», cu prețul de 1
coroană.

Drepturile, datorițele și răspunderea

membriilor din direcțiune

și

Drepturile, datorițele și răspunderea

comitetului de supraveghere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy”

traduceri autorizate de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina”.

Se pot comanda la traducător în Sibiu
sau la Librăria arhiepiscopală din Sibiu, cea
dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă
cu prețul de K 1.50.

Legea Tovărășiiilor

(Legea comercială ungară artic. XXXVII: 1875,
cu o introducere și îndrumări pentru înființarea
tovărășiiilor)

de

Vasile C. Osvadă,
directorul însoțirii „Agricola” din Hunedoara și redactorul
foaiei „Tovărășia” din Orăștie.

Se poate comanda la autor sau și prin admini-
strația „Rev. Economice” cu prețul de 50 fl.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE”

== Nr. 1. ==

Studii de contabilitate
(principiile fundamentale ale contabili-
tății în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

== Nr. 2. ==

Băncile Române
din
Transilvania și Ungaria
de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei”, Sibiu.

== Nr. 3 și 4. ==

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

== Nr. 5—8. ==

Studii practice de bancă
de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana”.

Se pot procura dela domniile autori în Sibiu și Orăștie
cele două dintâi à 50 fl., a treia cu K 1.— și a
patra cu K 2.—.